

Lyxio és Betadine® reakciója

Gondolkodási képességek:

Anyagcsoportok:

Szükséges eszközök:

- [halogének és vegyületeik](#)
- [szerves kénvegyületek](#)
- [aminosavak](#)

Fogalmak, jelenségek: redoxireakció

Szint: haladó

Leírása:

Egy nyákoldó és egy fertőtlenítő hatású gyógykészítmény látványos kölcsönhatása.

Anyagok: Lyxio por, Betadine®-oldat, frissen készített 1%-os (m/v) keményítő-oldat, desztillált víz.

Eszközök: főzőpohár vagy Erlenmeyer-lombik.

A kísérlet végrehajtása: Oldjunk fel egy kevés Lyxio port vízben, adjunk hozzá néhány csepp keményítő-oldatot és cseppenként adagoljunk hozzá a Betadine®-oldatból mindaddig, amíg az oldat maradandóan kék színű lesz.

Tapasztalat: A Lyxio-oldathoz adott Betadine® színe egy idő után eltűnik és megjelenik a keményítő-jód komplex jellegzetes kék színe.

Magyarázat: A nyákoldó hatású Lyxio hatóanyaga [N-acetil-L-cisztein](#), amely enyhe oxidálószerekkel, pl. a Betadine®-ben található jóddal a megfelelő diszulfiddá (L-cisztin-származékká) alakul (a két anyag 2 : 1 molarányban reagál egymással: $2 \text{RSH} + \text{I}_2 = \text{RSSR} + 2 \text{HI}$; RSH = N-acetil-L-cisztein). A Lyxióban található [napsárga \(E110\)](#) színezék miatt mindenképpen szükség van keményítő indikátorra a végpont jelzéséhez. A gyógyszertárakban kapható ACC® és Fluimucil® hatóanyaga szintén N-acetil-L-cisztein.

Biztonsági tudnivalók és hulladékkezelés: A kísérletben használt oldatok vízzel hígítva a lefolyóba önthetők.

Források: [Lajos Kovács, Gábor Betyár, and Erzsébet Korom. "An Integrated Database of Common Chemicals and Chemistry Demonstrations and Student Experiments Used in Hungary." Journal of Chemical Education 98, no. 12 \(2021\): 3813–3823.](#), <https://edu.u-szeged.hu/ttkcs/vegyszer/>